

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Andrzej Siuchniński

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Anna Janczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,
w sprawie **P. C.**, **P. D.**, **D. D. i K. D.** skazanych z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,
P. G. skazanego z art. 63 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 22 czerwca 2023 r.,
kasacji wniesionych przez obrońców skazanych
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 22 listopada 2021 r., sygn. akt X Ka 461/20
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.
z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt II K 664/15,

**I. uchyla w całości zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje
Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym;**

II. zarządza zwrot wniesionych opłat od kasacji w kwotach po 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych skazanym: P. C., P. Dz., D. D. i P. G.

[HK

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 19 grudnia 2019 r., w sprawie II K 664/15, zostali skazani za przestępstwa następujący oskarżeni:

1/ P. C.: za ciąg przestępstw kwalifikowany z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. – za co wymierzono mu karę 5 lat pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł (pkt I wyroku);

2/ D. D.: a) za czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 56 ust. 3 w/w ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzono oskarżonemu karę 3 lat pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł (pkt II); na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł Sąd wobec oskarżonego przepadek korzyści majątkowej uzyskanej z tego przestępstwa w kwocie 12.000 zł (pkt III wyroku);

b) za przestępstwo z art. 61 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. - i za to wymierzono oskarżonemu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł (pkt IV); na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł Sąd wobec oskarżonego D. D. przepadek korzyści majątkowej uzyskanej z tego przestępstwa w kwocie 5200 euro (pkt V);

c) za ciąg przestępstw wyczerpujący dyspozycję art. 56 ust 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 56 ust. 3 w/w ustawy w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 3 lat pozbawienia wolności i grzywnę w

wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł (pkt VI); na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł Sąd wobec oskarżonego przepadek korzyści majątkowej uzyskanej z tego przestępstwa w kwocie 24.250 zł (pkt VII);

d) na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. - w wersji obowiązującej do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych w punktach II, IV i VI jednostkowych kar pozbawienia wolności oraz grzywny Sąd orzekł wobec D. D. łączną karę 7 lat pozbawienia wolności i łączną karę 300 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł (pkt VIII); na poczet orzeczonej łącznej kary pozbawienia wolności Sąd zaliczył na podstawie art. 63 § 1 k.k. okres tymczasowego aresztowania od 3 marca do 30 lipca 2015 r. (pkt IX);

3/K. D.: a) za przestępstwo z art. 263 § 2 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt X);

b) za występki z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 263 § 1 k.k. - za co na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 263 § 1 k.k. wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności (pkt XI);

c) za ciąg przestępstw wyczerpujący dyspozycję art. 62 ust. 2 w zw. z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 62 ust. 2 w/w ustawy w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono oskarżonemu karę 5 lat pozbawienia wolności (pkt XII);

d) za ciąg przestępstw wyczerpujący dyspozycję art. 62 ust. 2 w zw. z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 62 ust. 2 w/w ustawy w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 4 lat pozbawienia wolności (pkt XIII);

e) za ciąg przestępstw wyczerpujący dyspozycję art. 62 ust. 2 w zw. z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 62 ust. 2 w/w ustawy w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt XIV);

f) na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w wersji obowiązującej do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności Sąd orzekł wobec oskarżonego K. D. karę łączną 10 lat pozbawienia wolności, na poczet której na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. zaliczył okres

tymczasowego aresztowania tego oskarżonego od 4 grudnia 2014 r. do 15 lutego 2016 r. (pkt XV i XVI);

4/ P. D.: a) za ciąg przestępstw wyczerpujący dyspozycję art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 56 ust. 3 w/w ustawy w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 4 lat pozbawienia wolności i grzywnę wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł (pkt XVII);

b) za przestępstwo stanowiące wypadek mniejszej wagi i wyczerpujące dyspozycję art. 62 ust. 3 w zw. z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - i za to na podstawie art. 62 ust. 3 w/w ustawy wymierzono oskarżonemu karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł (pkt XVIII);

c) na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w wersji obowiązującej do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce jednostkowych kar grzywny Sąd orzekł wobec oskarżonego P. D. karę łączną grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł (pkt XIX);

d) na podstawie art. 63 § 1 k.k. w wersji obowiązującej do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., Sąd zaliczył wobec P. D. na poczet kary pozbawienia wolności okres zatrzymania oskarżonego w dniu 25 marca 2015 r. (pkt XX);

5/ P. G.: a) za czyn z art. 62 ust. 2 w zw. z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - i za to wymierzono oskarżonemu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XXI);

b) za czyn z art. 63 ust. 3 w zw. z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - i za to na podstawie art. 63 ust. 3 w/w ustawy wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt XXII);

c) na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w wersji obowiązującej do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności Sąd orzekł wobec oskarżonego P. G. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności (pkt XXIII), na poczet której na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył okres zatrzymania oskarżonego w dniu 5 września 2014 r.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodów rzeczowych, kosztów sądowych w postępowaniu oraz wynagrodzenia obrońcy z urzędu.

Apelacje od tego wyroku wniosli – dwaj obrońcy oskarżonego D. D., obrońca P. C. i P. D., obrońca P. G., obrońca K. D. oraz osobiście oskarżony K. D., nadto prokurator, który zaskarżył wyrok w części dotyczącej oskarżonego K. D. na jego niekorzyść.

Po rozpoznaniu wniesionych apelacji Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 22 listopada 2021 r., w sprawie X Ka 461/20, zmienił w punkcie I swego rozstrzygnięcia zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że:

1. wobec oskarżonego P. C. orzeczoną w punkcie I karę pozbawienia wolności złagodził do 2 lat i 6 miesięcy;
2. wobec oskarżonego K. D. zmienił w ten sposób, że:
 1. uchylił orzeczoną w punkcie XV wyroku karę łączną pozbawienia wolności i uchylił punkt XVI wyroku;
 2. uniewinnił oskarżonego od czynu z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 263 § 1 k.k. przypisanego w punkcie XI wyroku;
 3. co do ciągu przestępstw przypisanego w punkcie XII wyroku Sąd dokonał ponownego jego opisu, przyjął, że oskarżony uczynił z popełnionych przestępstw stałe źródło dochodu, dopuścił się ich w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., zakwalifikował ciąg przestępstw z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 k.k. - i za to na podstawie art. 56 ust. 3 w/w ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 6 lat pozbawienia wolności oraz karę 200 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na 30 zł, zaś na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia tego przestępstwa w wysokości 525.000 zł;
 4. w zakresie ciągu przestępstw przypisanego w punkcie XIII wyroku Sąd dokonał na nowo jego opisu i przyjął, że oskarżony uczynił z popełnionych przestępstw stałe źródło dochodu, dopuścił się ich w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., zakwalifikował ciąg przestępstw z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65

§ 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 56 ust. 3 w/w ustawy w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 5 lat pozbawienia wolności oraz karę 200 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na 30 zł, zaś na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia tego przestępstwa w wysokości 24.000 zł;

5. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności i grzywn, Sąd orzekł wobec oskarżonego K. D. kary łączne - 10 lat pozbawienia wolności oraz 300 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na 30 zł, a na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od 4 grudnia 2014 r. do 15 lutego 2016 r. (ppkt f-g);
6. wobec oskarżonego P. D. złagodził orzeczoną w punkcie XVII karę pozbawienia wolności do 2 lat;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasacje od wyroku Sądu odwoławczego wywiedli: adw. A. N. obrońca skazanych P. C. i P. D.; trzech obrońców skazanego D. D. – adwokaci: P. F., A. W. i J. K.; obrońca skazanego K. D. adw. A. J. oraz obrońca skazanego P. G. adw. P. N.

I. obrońca skazanych P. C. i P. D. adw. A. N. zarzuciła na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 i 2 k.p.k. rażące naruszenie przepisów prawa postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

1/ art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez brak rzetelnego rozważenia przez Sąd odwoławczy wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w apelacji obrońcy skazanych P. C. i P. D., tym samym Sąd ten w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku utrzymując wyrok Sądu I instancji w mocy w zakresie winy i sprawstwa skazanych P. C. i P. D., nie podał dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za niezasadne, poprzez nierzetelne odniesienie się do podniesionych zarzutów,

jednocześnie akceptując jako własne ustalenia dokonane w tym zakresie przez Sąd I instancji, w szczególności poprzez:

a/ zaniechanie rzetelnego rozważenia zarzutu obrońcy, w którym wskazywał on, że Sąd Rejonowy zaniechał przypisania oddzielnie każdego przestępstwa, za które zostali skazani P. D. i P. C., a jedynie zbiorczo potraktował przestępstwa przez nich popełnione uznając, że konstrukcja art. 91 § 1 k.k. została prawidłowo przyjęta, tym samym nieodniesienie się rzetelne do podniesionego zarzutu, iż konstrukcja z art. 91 § 1 k.k. służy wymierzeniu jednej kary za wiele oddzielnych przestępstw, tak więc by przypisać skazanym czyny zabronione, należało konkretnie ustalić datę popełnienia czynu zabronionego, miejsce popełnienia czynu zabronionego, ilość odebranych narkotyków, zamiar działania, zawarcie porozumienia, a także ustalić, który ze skazanych uczestniczył w transakcji i w jakim zakresie, a dopiero tak ustalone i przypisane przestępstwa można było połączyć w jeden ciąg z art. 91 § 1 k.k.; z wyroku Sądu I instancji zaakceptowanego w całości przez Sąd odwoławczy nie wynika nawet, ile oddzielnych przestępstw zostało przypisanych każdemu ze skazanych, bowiem co do skazanego P. C. było ich wiele, a co do skazanego P. D. było ich kilka, co prowadzi do wniosku, że w rzeczywistości Sąd Rejonowy, co zaakceptował Sąd odwoławczy, przypisał skazanym P. C. i P. D. bliżej nieokreśloną ilość oddzielnych przestępstw, uznając, iż przypisanie czynu określone w zakresie miejsca, ilości jak i czasu nie budzi wątpliwości i zostało „w miarę możliwości” wskazane precyzyjnie;

b/ zaniechanie odniesienia się do zarzutu obrońcy skazanych, że Sąd I instancji niesłusznie uznał, iż P. C. i P. D. uczestniczyli w obrocie znaczną ilością substancji psychotropowej w sytuacji, gdy ich rola sprowadzała się wyłącznie do roli kurierów - nie organizowali oni żadnych transakcji narkotykowych, nie umawiali się na spotkania z D. S., nie deklarowali chęci zakupu narkotyków, ich zachowanie sprowadzało się wyłącznie do odbioru narkotyków od D. S. i przekazywania K. D., przy czym każdy ze skazanych miał odbierać inne partie środków odurzających, a także do przekazywania D. S. wynagrodzenia, nie otrzymywali oni przy tym żadnego wynagrodzenia, co prowadzi do wniosku, że wyłącznie ułatwiali oni D. S. popełnienie czynu zabronionego polegającego na udzieleniu K. D. amfetaminy, co potwierdzają

również wyjaśnienia skazanych złożone podczas przesłuchania przed Sądem odwoławczym;

2/ art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. poprzez zaakceptowanie przez Sąd odwoławczy dokonania przez Sąd Rejonowy dowolnej, a nie swobodnej oceny zeznań świadków przesłuchanych w sprawie, która to ocena jest błędna, albowiem Sąd odwoławczy akceptuje, że:

- z zeznań D. S. wynika, iż P. D. oraz P. C. uczestniczyli w obrocie znaczną ilością środków odurzających w sytuacji, gdy z zeznań tych wynika, że dodawał on do amfetaminy wypełniacze, tj. kofeinę lub kreatynę, a zatem prawidłowa analiza zeznań tego świadka prowadziła do wniosku, że nie można uznać, by skazani uczestniczyli w obrocie znaczną ilością narkotyków;

- z zeznań D. S. oraz wyjaśnień samych skazanych wynika, że P. C. i P. D. brali udział w obrocie amfetaminą w łącznej ilości co najmniej 6 kg wspólnie i w porozumieniu, w sytuacji, gdy z zeznań D. S. wynika, że skazani działali na trzy sposoby, tj. jeden z nich odbierał od D. S. amfetaminę, następnie drugi przywoził D. S. gotówkę, jak też przyjeżdżali po towar wspólnie, nic zaś nie wskazuje na fakt, że w sytuacji gdy każdy z nich działał osobno, było to objęte porozumieniem, albowiem z zeznań D. S. wynika jedynie, że każdy z nich otrzymywał od K. D. polecenie, wskazujące na konieczność odbioru narkotyków albo zawieszenia gotówki, ewentualnie działali wspólnie, zaś prawidłowa analiza materiału dowodowego prowadziła do wniosku, że skoro nie można udowodnić, że P. D. jak i P. C. weszli w porozumienie co do każdego przestępstwa im przypisanego, co również potwierdzają wyjaśnienia złożone przez skazanych w toku postępowania odwoławczego, to zarówno P. D. jak i P. C. nie można przypisać przestępstw polegających na udziale wspólnie i w porozumieniu w obrocie amfetaminą w ilości 6 kg, do czego nie odniósł się również Sąd odwoławczy poza przytoczeniem treści przepisu ustawy i zacytowaniu orzecznictwa w tym zakresie;

- uznanie, że z zeznań D. S. wynika, iż P. C. w okresie od lipca 2012 r. do marca 2013 r. uczestniczył w obrocie amfetaminą w ilości 1,5 kg w ten sposób, że odebrał od D. S. te narkotyki, a następnie przekazał mu pieniądze za narkotyki, w sytuacji, gdy z zeznań D. S. wynika, iż D. S. chciał kupić od K. D. rozbitą samochód marki Volvo i obaj umówili się, że zapłatą za ten samochód będzie amfetamina, zatem z

zeznań D. S. wynika, że P. C. wyłącznie przejął od D. S. narkotyki i przekazał je K. D., nie uczestniczył zaś w dalszych rozliczeniach, tym samym nieodniesienie się w żadnym zakresie do tej części wyjaśnień skazanych P. C. oraz P. D.;

- uznanie, że z zeznań D. S. wynika, iż P. C. uczestniczył w obrocie narkotykami w ten sposób, że wielokrotnie odbierał od D. S. amfetaminę w łącznej ilości 6 kg, a następnie przekazywał pieniądze stanowiące wynagrodzenie dla niego, w sytuacji, gdy P. D. również zostało przypisane przestępstwo udziału w obrocie amfetaminą w łącznej ilości 6 kg, z tym, iż miał on kilkakrotnie odbierać amfetaminę, gdy D. S. w zeznaniach wskazał, że nie jest w stanie powiedzieć ile razy każdy ze skazanych przyjeżdżał po narkotyki i przekazywał mu pieniądze, co wpływa na konieczność stwierdzenia, iż rola obu skazanych była taka sama, co nie znajduje odzwierciedlenia w wyroku, pomimo złożenia przez skazanych w toku postępowania odwoławczego odmiennych wyjaśnień, Sąd Okręgowy w żadnym zakresie nie odnosi się do ww. zarzutu;

3/ art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak rozważenia przez Sąd odwoławczy wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w apelacji obrońcy skazanych P. C. i P. D., tym samym Sąd odwoławczy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku utrzymując wyrok Sądu I instancji w mocy w zakresie winy i sprawstwa skazanych P. C. i P. D., nie podał dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za niezasadne, poprzez nieodniesienie się w żadnym zakresie do podniesionego zarzutu dopuszczenia się przez Sąd I instancji obrazy art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. poprzez niezawarcie w uzasadnieniu wyroku wszystkich elementów, które winny w nim się znaleźć, jak również nieodniesienie się do całości materiału dowodowego, co w konsekwencji uniemożliwia merytoryczną kontrolę wyroku przez Sąd Okręgowy, a także uniemożliwia sformułowanie zarzutów co do wyroku, którego podstawy faktyczne nie są znane, co w konsekwencji narusza prawo skazanych do obrony, w szczególności poprzez zdawkową ocenę zeznań świadka D. S., którego depozycje stanowią podstawę skazania P. C. i P. D. za przypisane im ciągłe przestępstwa, a także niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku, w tym znamion czynów zabronionych przypisanych skazanym, nie spełnia rzetelnego uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji uzupełnione uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego albowiem w zakresie skazanych P. C. i P. D. jest to jedynie powielenie argumentów jakie znalazły się w

pierwotnej treści uzasadnienia orzeczenia, zaniechanie rozważenia przez Sąd odwoławczy powyższych zarzutów stawianych orzeczeniu Sądu I instancji miało istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu II instancji, bowiem uniemożliwiło dokonanie właściwej merytorycznej kontroli orzeczenia Sądu I instancji, tym samym Sąd odwoławczy nie dokonał właściwej kontroli odwoławczej, a z nieznanych przyczyn odniósł się do postawionych przez skarżącego zarzutów jedynie wybiórczo, wskutek czego nie zostało wyjaśnione dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za niezasadne, a w konsekwencji utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji, którym bezpodstawnie przypisano skazanym popełnienie zarzucanych im czynów w formie ciągu przestępstw;

4/ art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. polegające na niedostrzeżeniu przez Sąd Okręgowy uchybień w wyroku Sądu I instancji i wydaniu orzeczenia nadal obciążonego uchybieniami wynikającymi z dokonania przez Sąd I instancji błędnych ustaleń stanu faktycznego, a przede wszystkim przyjęciu jako własnych ustaleń faktycznych i oceny materiału dowodowego dokonanych przez Sąd I instancji mimo, że Sąd odwoławczy winien dokonać wnikliwej analizy zarzutów w tym zakresie, czego nie uczynił mimo, że ustalenia były błędne, albowiem sprzeczne z dowodami zgromadzonymi w sprawie i oparte na ich dowolnej ocenie, dokonane przy tym z naruszenie zasady *in dubio pro reo*, jak również nie zostały oparte na całokształcie dowodów, a jedynie przy uwzględnieniu wyłącznie okoliczności niekorzystnych dla skazanych i z pominięciem tych, które świadczą na ich korzyść, nieuwzględnienie przy ocenie dowodów zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności:

- przyjęciu, że P. C. i P. D. wspólnie i w porozumieniu z D. S. uczestniczyli w obrocie znaczną ilością amfetaminy w sytuacji, gdy nie uczestniczyli oni w obrocie znaczną ilością amfetaminy, z uwagi na fakt, iż do amfetaminy była dosypywana kofeina i kreatyna w znacznej ilości;

- przyjęciu, że P. C. i P. D. można przypisać popełnienie przestępstw, które miały polegać na uczestniczeniu w obrocie 6 kg amfetaminy wspólnie i w porozumieniu w sytuacji, gdy na podstawie zebranego materiału dowodowego nie można ustalić, by porozumienie między nimi zawarte obejmowało każde przestępstwo, w tym dotyczące transakcji, które dokonywali samodzielnie, na zlecenie K. D., co również

potwierdzają wyjaśnienia skazanych złożone na etapie postępowania odwoławczego, a co należy skonfrontować z zebrany materiał dowodowy;

- przyjęciu, że P. C. uczestniczył w rozliczeniu transakcji dotyczącej 1,5 kg amfetaminy, w sytuacji, gdy z zeznań D. S. wynika wyłącznie, iż przekazał on P. C. narkotyki, a P. C. nie uczestniczył w dalszych rozliczeniach, bowiem narkotyki były wyłącznie zapłatą za samochód zakupiony przez D. S. od K. D.;

- przyjęciu, że P. C. wielokrotnie odbierał od D. S. narkotyki, a następnie przekazywał pieniądze, zaś P. D. kilkakrotnie odbierał od D. S. narkotyki, a następnie przekazywał pieniądze w sytuacji, gdy D. S. w swoich zeznaniach nie wskazywał, ile razy który ze skazanych odbierał narkotyki, nadto przypisana ilość przekazanych narkotyków jest taka sama, co prowadzi do wniosku, że również P. C. można było przypisać co najwyżej kilkakrotne odbieranie narkotyków i przekazywanie pieniędzy, tym bardziej, iż obaj skazani złożyli wyjaśnienia, w których przyznali się do popełnienia zarzucanych im czynów i opisali dokładnie ze szczegółami ilości środków odurzających;

- Sąd Odwoławczy w swoich rozważaniach w żadnym zakresie nie odniósł się do powyższych zarzutów poza przytoczeniem treści przepisów ustawy oraz powołaniem się na orzecznictwo;

5/ art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 427 § 3 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o zwrócenie się do prokuratora R. M. prowadzącego postępowanie przez Prokuraturę Okręgową w W. z zapytaniem, czy w toku innego postępowania przygotowawczego skazany P. D. złożył wyjaśnienia, w których przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, których miał się dopuścić wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami oraz ujawnił inne okoliczności oraz informacje o czynach nie objętych tym postępowaniem i nie objętych zarzucanymi skazanemu P. D. czynami uznając, iż wniosek dowodowy nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy w sytuacji, gdy przeprowadzenie ww. dowodu pozwoliłoby na ustalenie, czy w stosunku do skazanego zachodzi przesłanka wynikająca z treści art. 60 § 3 k.k., czy skazany P. D. ujawnił informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa oraz istotne okoliczności jego popełnienia, tym bardziej, że z informacji przekazanych przez obrońcę skazanego podczas rozprawy odwoławczej wynika, iż prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze sam zwrócił się do

obrońcy celem złożenia takiego wniosku dowodowego; przeprowadzenie powyższego dowodu pozwoliłoby dokonać właściwej oceny czy skazany zasługuje na dobrodziejstwo nadzwyczajnego złagodzenia wymierzonej wobec niego kary, a nawet warunkowe zawieszenie jej wykonania, w konsekwencji czego Sąd odwoławczy uznał za prawidłowe ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd I instancji i orzeczono wobec skazanego karę rażąco surową, albowiem Sąd odwoławczy poza przyznaniem się do winy skazanego P. D. nie uwzględnił okoliczności wynikających z treści art. 60 § 3 k.k.;

6/ art. 7 k.p.k. w zw. z art. 60 § 3 k.k. w zw. z art. 440 k.p.k. poprzez zaniechanie przez Sąd Okręgowy dokonania oceny i przeanalizowania wyjaśnień skazanych P. C. i P. D. złożonych na etapie postępowania odwoławczego w zakresie, w jakim poza przyznaniem się do popełnienia zarzucanych im aktem oskarżenia czynów ujawnili wobec zarówno Sądu odwoławczego jak i organów ścigania w Prokuraturze Okręgowej w W. w innym toczącym się postępowaniu karnym informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa oraz istotne okoliczności jego popełnienia, w szczególności w zakresie obrotu środkami odurzającymi, posiadania broni palnej, szczegółowo opisali okoliczności dotyczące przebiegu zdarzeń oraz ujawnili organom ścigania informacje dotyczące pozostałych współsprawców, przy czym wskazywali, iż szczegółowe wyjaśnienia zostały złożone w toku postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową w W., które to informacje nie były znane organom ścigania, wyjaśnienia skazanych były pełne, szczerze, spontaniczne i stanowiły podstawę ustalenia stanu faktycznego zarówno w niniejszej sprawie jak i w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w W. Sąd odwoławczy co prawda obniżył karę wymierzoną wobec skazanych wyrokiem Sądu Rejonowego, jednak z uzasadnienia wynika, iż z uwagi na przyznanie się przez skazanych do popełnienia zarzucanych im czynów, Sąd Okręgowy wymierzył karę w granicach zagrożenia kary, nie dokonał nadzwyczajnego złagodzenia kary, tym samym niezastosowanie przesłanek z art. 60 § 3 k.k., która implikuje obligatoryjność nadzwyczajnego złagodzenia kary nawet poprzez jej warunkowe zawieszenie, powyższe prowadzi do wniosku, że wobec skazanych P. C. i P. D. została wymierzona kara rażąco surowa i wyrok w takiej postaci jest rażąco niesprawiedliwy.

W konkluzji autorka skargi wniosła o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania; ewentualnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

II. obrońca skazanego K. D. adw. A. J. zaskarżył wyrok w całości (oczywiście poza rozstrzygnięciem z pkt I.2.b. dotyczącym uniewinnienia skazanego od zarzutu z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 263 § 1 k.k.), mimo sprecyzowania, że zaskarża orzeczenie „w punkcie XII i XIII, w zakresie, w jakim [Sąd odwoławczy] wymierzył K. D. karę łączną oraz w zakresie, w jakim utrzymał w mocy ww. wyrok Sądu Rejonowego w P. w stosunku do K. D.”. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1/ mogące mieć istotny wpływ na jego treść rażące naruszenie prawa procesowego, to jest przepisów:

a/ art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nieprawidłową kontrolę apelacyjną polegającą na nierzetelnym, lakonicznym, tylko symbolicznym odniesieniu się lub braku odniesienia się wręcz w ogóle, tj. faktycznym nierozważeniu zarzutów apelacji własnej K. D. oraz apelacji jego obrońcy co do:

i/ braku bezstronności Sędziego - jedyne go członka składu orzekającego Sądu pierwszej instancji (zarzut z pkt. 1 apelacji własnej skazanego);

ii/ nieprzeprowadzenia dowodu z zeznań J. M. (zarzut z pkt. 2 apelacji własnej skazanego);

iii/ oddalenia wniosku o przesłuchanie K. W. (zarzut z pkt 2.3. apelacji obrońcy K. D.);

iv/ błędu dowolności w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez przypisanie K. D. przestępstwa posiadania broni palnej bez wymaganego zezwolenia, podczas gdy w sprawie nie ustalono konkretnej jednostki broni, którą miał posiadać K. D., a zatem tym bardziej nie przeprowadzono jej badań balistycznych, zaś przy K. D. znaleziono już raz broń, która tylko przypominała broń palną, nie posiadając jednak jej cech (zarzut zawarty w uzasadnieniu apelacji własnej skazanego, k. 2371v);

v/ błędu dowolności w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez przypisanie K. D. przestępstwa posiadania środków

odurzających popełnionego od marca 2009 r. w oparciu o uznane przez Sąd za wiarygodne zeznania świadka M. K., podczas gdy z zeznań tego świadka wynika, że K. D. miał nabywać od M. K. środki odurzające dopiero po pozbawieniu wolności J. D. (brata skazanego), co miało miejsce dopiero w marcu 2010 r. (zarzut zawarty w uzasadnieniu apelacji własnej skazanego, k. 2372v);

b/ art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 169 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez oddalenie na rozprawie 12 maja 2021 r. wniosków dowodowych:

i/ obrońcy K. D. o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. C. oraz biegłego z zakresu informatyki dla zbadania złożonej przez obrońcę do akt karty SIM (wniosek - k. 3113);

ii/ K. D. o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka J. M., podczas gdy ww. wnioski dowodowe miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż zmierzały do weryfikacji - odpowiednio - (i) podanych przez K. D. informacji co do braku bezstronności Sędziego będącego jedynym członkiem składu orzekającego Sądu pierwszej instancji w niniejszej sprawie (okoliczności zasygnalizowane w apelacji własnej K. D. oraz rozwinięte w jego wyjaśnieniach złożonych na rozprawie apelacyjnej 12 maja 2021 r., k. 3121v-3122), a także (ii) wiarygodności zeznań świadka R. K., na których oparty został pkt X wyroku Sądu pierwszej instancji (uzasadnienie wniosku dowodowego - pisemnie w apelacji własnej skazanego, k. 237012-2371, oraz ustnie na rozprawie apelacyjnej 12 maja 2021 r., k. 3122);

c/ art. 437 § 1 k.p.k. oraz art. 440 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. poprzez nieprawidłową kontrolę apelacyjną i utrzymanie w mocy wyroku skazującego K. D. za przestępstwa, które „stanowią ciąg przestępstw” opisany w pkt XIV wyroku Sądu pierwszej instancji oraz wymierzającego karę z zastosowaniem art. 91 § 1 k.k., podczas gdy K. D. stał pod zarzutem popełnienia jednego tylko czynu zabronionego objętego odpowiednim punktem aktu oskarżenia (pkt XI a.o.), Sąd Rejonowy nie wyodrębnił żadnego z przestępstw mających składać się na ten ciąg, nie ustalił czasu, miejsca, okoliczności popełnienia każdego z nich z osobna, a sam przyjęty przez Sąd Rejonowy opis tego „ciągu przestępstw” świadczy o tym, że Sąd ten ustalił w pkt XIV swojego wyroku popełnienie przez skazanego w istocie jednego tylko przestępstwa polegającego na posiadaniu środków odurzających „łącznie w ilości 2 kilogramów” (a

nie na czterech przestępstwach polegających na posiadaniu po 500g środków odurzających);

d/ art. 353 § 1 i 2 k.p.k. *per analogiam* w zw. z art. 458 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k. poprzez nieodroczenie, ani nawet nieprzerwanie rozprawy apelacyjnej wyznaczonej na 22 listopada 2021 r., podczas gdy wniosek o zmianę tego terminu rozprawy (k. 3302) uzasadniony był faktem skorzystania przez K. D. z prawa do ustanowienia wybranego przez siebie obrońcy 16 listopada 2021 r., tj. na niespełna tydzień przed terminem rozprawy, który to termin był zbyt krótki, by obrońca mógł przygotować się do obrony, co uzasadniało przerwanie rozprawy apelacyjnej celem umożliwienia obrońcy z wyboru przygotowania się do obrony;

- niezależnie od powyższych uchybień obrońca zarzucił również:

2/ mające istotny wpływ na treść wyroku rażące naruszenie prawa materialnego, to jest przepisów:

a/ art. 91 § 1 k.k. poprzez wymierzenie K. D. w pkt. I. 2. lit.c zaskarżonego wyroku kary za ciąg przestępstw, o którym mowa w ww. przepisie, podczas gdy Sąd nie ustalił przestępstw składających się na ten ciąg, w szczególności nie ustalił: ile w ogóle przestępstw miało składać się na ten ciąg, ani w jakim konkretnie czasie lub przynajmniej w jakim przedziale czasu każde z tych przestępstw z osobna miało zostać popełnione; tym bardziej Sąd nie dokonał osobnych skazań za przestępstwa mające składać się na ciąg przestępstw pomimo, że tylko w takim przypadku możliwe jest wymierzenie kary na podstawie art. 91 § 1 k.k.;

b/ art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 3 k.k. poprzez skazanie K. D. w pkt. I. 2. lit. c oraz w pkt. I. 2. lit. d zaskarżonego wyroku za czyny popełnione w warunkach recydywy z pierwszego z powołanych przepisów, a to wobec przyjęcia, że pomiędzy przestępstwem popełnionym „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej” a przestępstwem, z którego sprawca „uczynił sobie stałe źródło dochodu” zachodzi podobieństwo, podczas gdy założenie takie opiera się na działającej na niekorzyść oskarżonego, a przez to niedopuszczalnej analogii z art. 115 § 3 k.k.; Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie nie ustalił, by K. D. popełnił przypisane mu przestępstwa „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”;

c/ art. 45 § 1 k.k. poprzez orzeczenie wobec skazanego w pkt. I. 2. lit.c oraz w pkt. I. 2. lit.d zaskarżonego wyroku przepadku równowartości korzyści majątkowej w

wysokości odpowiednio: 525.000 zł oraz 24.000 zł, podczas gdy Sąd nie ustalił, by skazany w ogóle odniósł z przypisanych mu przestępstw korzyść majątkową, a tym bardziej nie ustalił, by odniósł ją w takich wysokościach.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym Sądowi Okręgowemu w W.

III. w zakresie dotyczącym skazanego D. D.:

A. obrońca tego skazanego adw. P. F. zaskarżył wyrok Sądu odwoławczego w całości i na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie rażącą obrazę przepisów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w. zw. z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., poprzez nieprawidłowe przeprowadzenie kontroli instancyjnej, a także nienależyte, nierzetelne oraz pozbawione wnikliwej analizy rozważenie przez Sąd odwoławczy każdego z zarzutów zawartych w apelacjach obrońców skazanego D. D. oraz nieodpowiednim ustosunkowaniu się do argumentacji zawartej w jej uzasadnieniu, co skutkowało niezasadnym zaakceptowaniem rozstrzygnięcia i ustaleń Sądu Rejonowego w P., a ponadto wadliwe uzasadnienie orzeczenia Sądu odwoławczego, polegające na odwoływaniu się do trafności ustaleń i ocen Sądu I instancji, braku odpowiedniej argumentacji, która wskazywałaby, dlaczego podniesione zarzuty oraz argumenty na ich poparcie, nie zasługują na uwzględnienie.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, ewentualnie zmianę tego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów.

B. obrońca skazanego D. D. adw. A. W. na podstawie art. 519 k.p.k. i art. 520 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w odniesieniu do skazanego w całości i zarzucił:

- rażące naruszenie prawa procesowego - art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 6 ust. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/343 z 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez nieodniesienie się do zarzutów apelacji w pkt I, II i III oraz płynącego z nich wniosku o precyzyjne ustalenie roli D. D. zgodnie z zasadą indywidualizacji winy, zamiast opierania stanu faktycznego

związanego z udziałem w obrocie środkami odurzającymi o przypuszczenia i hipotezy w ramach odpowiedzialności zbiorowej wynikającej z wieloosobowego charakteru procesu, skutkiem czego wyrok Sądu Okręgowego w W. jest orzeczeniem niepełnym oraz nie opartym o całokształt okoliczności ujawnionych w toku sprawy, w szczególności określenie zachowania tego skazanego oraz ocenę jedyne dowodu z tzw. pomówienia ówczesnych wyjaśnień jako niekaranych zeznań P. S., a które to błędy przeniknęły z orzeczenia Sądu I instancji do wyroku Sądu Odwoławczego;

- rażące naruszenie prawa procesowego - art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść orzeczenia poprzez odstępianie w orzeczeniu Sądu Okręgowego od wskazania rodzaju naruszeń w ramach bezspornie stwierdzonego rażąco wadliwego sposobu uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego *de facto* stanowiącego zarzut z pkt IV apelacji dotyczący indywidualizacji kary w odniesieniu do D. D., w szczególności pozornym odniesieniu się do zarzutu z pkt V środka odwoławczego wskazującego na zastosowanie reguły czynu ciągłego z art. 12 k.k.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

C. trzeci obrońca D. D. adw. J. K. na podstawie art. 526 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 1 i § 2 k.p.k. zarzucił:

I/ rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest:

1/ art. 6 ust. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym poprzez jego pominięcie w sytuacji, gdy zmienia on brzmienie art. 5 § 2 k.p.k.;

II/ rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest:

1/ art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez:

a/ błędne odniesienie się do zarzutu I i II z wniesionej na korzyść oskarżonego apelacji adwokata A. W. z dnia 5 kwietnia 2020 r., tj. zarzutu naruszenia prawa procesowego w postaci art. 5 § 2 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. i art. 172 k.p.k. oraz powołanie się na nieaktualny pogląd co do możliwości podnoszenia przez skarżącego zarzutu z art. 5 § 2 k.p.k., a w rezultacie również pominięcie czynności

zmierzających do usunięcia stanu wątpliwości w postaci konfrontacji i przesłuchania w charakterze świadka T. W.;

b/ pominięcie zarzutu III z wniesionej na korzyść oskarżonego apelacji adwokata A. W. z dnia 5 kwietnia 2020 r., tj. zarzutu naruszenia prawa procesowego w postaci art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim Sąd I instancji oparł się na nieprawomocnym rozstrzygnięciu innego sądu, czyniąc na jego podstawie istotne ustalenia faktyczne;

c/ pominięcie zarzutu V (w wyniku powtórzenia numeracji zarzutu III wskazanego w apelacji jako IV) z wniesionej na korzyść oskarżonego apelacji adwokata A. W. z dnia 5 kwietnia 2020 r., tj. zarzutu naruszenia prawa procesowego w postaci art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. w zakresie, w jakim Sąd I instancji oparł się na zeznaniach (wyjaśnieniach) P. S. jako wiarygodnych;

d/ błędne odniesienie się do zarzutu 1b) z wniesionej na korzyść oskarżonego apelacji adwokata P. F. z dnia 1 kwietnia 2020 r., tj. zarzutu naruszenia art. 2 k.p.k. w zw. z art. 9 § 2 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. (i *de facto* art. 170 § 1 pkt 3 i 5 k.p.k.) i uznanie, iż przesłuchiwanie kolejnych świadków (T. W.), mających znaczenie z punktu widzenia obrony oskarżonego, jest niezasadne;

2/ art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegające na pełnym zaakceptowaniu oceny materiału dowodowego Sądu I instancji, dokonanej z rażącym naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania, a także akceptacji przekroczenia przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodowej i zastosowania oceny dowolnej, poprzez brak merytorycznego odniesienia się do zarzutów z wniesionych na korzyść skazanego w apelacji, to jest: błędnej oceny wyjaśnień skazanego i uznania ich za niewiarygodne z uwagi na ich sprzeczność z zeznaniami (wyjaśnieniami) świadka P. S., podczas gdy jego zeznania odnośnie D. D. nie znajdują potwierdzenia w innych dowodach, przy czym błędne jest uznanie, iż skoro przedmiotowe zeznania w przypadku innych oskarżonych zostały uznane za wiarygodne, w takim samym zakresie należy je uznać wobec skazanego, a w konsekwencji powyższego rozstrzygnięcie na niekorzyść skazanego licznych wątpliwości, których nie usunięto w postępowaniu dowodowym, a który to błąd Sądu I instancji przeniknął do orzeczenia Sądu II instancji, wskutek dokonania nieprawidłowej kontroli instancyjnej.

3/ art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez uznanie, iż skarżący dokonuje selektywnej oceny materiału dowodowego, nie wykazuje błędności ustaleń i ocen zawartych w uzasadnieniu, a także poprzez niezgodną z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę dokonaną przez Sąd odwoławczy co do przeprowadzonej przez Sąd I instancji analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz w przyjęciu przez Sąd *ad quem*, że Sąd *a quo* nie dopuścił się uchybień wskazanych w apelacji, co przejawia się w:

a/ uznaniu, iż wyjaśnienia skazanego prawidłowo zostały uznane za niewiarygodne, przy czym ich negatywna ocena została wywiedziona przez Sąd II instancji, m. in. z faktu, że stanowią one wyłącznie linię obrony oskarżonego, a zeznania P. S. nie zostały negatywnie zweryfikowane w sytuacji, gdy są one sprzeczne również z zeznaniami W. W., a Sąd I instancji nie przeprowadził dowodu z przesłuchania zawnioskowanego świadka T. W.;

b/ uznaniu, że przeprowadzone dowody w postaci zeznań P. S. zostały przez Sąd I instancji ocenione prawidłowo i zasadnie na ich podstawie Sąd ustalił istotne okoliczności dotyczące zachowania się skazanego, podczas gdy jego zeznania początkowo nie odnoszą się do osoby D. D., są pozbawione detali, a te które się pojawiają, różnią się między sobą, a nadto zeznania te (wyjaśnienia) są sprzeczne z zeznaniami W. W.;

c/ uznaniu, iż fakt, że dowód z przesłuchania matki oskarżonego, w zakresie, w jakim odnoszą się one do innej sprawy i ustalonych sprawców, nie ma związku z przedmiotowym postępowaniem, podczas gdy osoby te są powiązane osobowo z pomawiającym, a zmierzały do osiągnięcia korzyści majątkowej, a w związku z brakiem osiągnięcia zamierzonego skutku, P. S. miał podstawy do pomówienia oskarżonego;

- a w konsekwencji nieuprawnione zaakceptowanie ustaleń faktycznych Sądu I instancji, w tym dotyczących winy skazanego.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

IV. obrońca skazanego P. G. adw. P. N. na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj. przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., przez nieprawidłowe przeprowadzenie kontroli instancyjnej oraz pozbawione wnikliwej analizy każdego z zarzutów zawartych w apelacji obrońcy skazanego P. G. i nieustosunkowanie się do argumentacji zawartej w jej uzasadnieniu w sposób wyczerpujący, co skutkowało niezasadną aprobatą ustaleń faktycznych Sądu I instancji, a także zaakceptowaniem naruszenia przepisów postępowania, dokonanego przez Sąd Rejonowy w P., co znalazło odzwierciedlenie w wadliwych pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w W., polegających na odwoływaniu się do trafności ustaleń i ocen Sądu I instancji, niepozwalających na dokonanie prawidłowej kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku, a także braku odpowiedniej (własnej) argumentacji, która wskazywałaby, dlaczego podniesione w apelacji zarzuty oraz argumenty na ich poparcie nie zasługują na uwzględnienie i niedostrzeżenie naruszenia przepisów postępowania przez Sąd I instancji.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

V. w pisemnych odpowiedziach na wniesione przez obrońców skazanych kasacje prokurator Prokuratury Regionalnej w [...] wniósł o oddalenie ich wszystkich jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wszystkie kasacje obrońców były o tyle trafne, o ile zarzucały Sądowi Okręgowemu w W. dokonanie nierzetelnej kontroli instancyjnej. Odniosły zatem ten skutek, iż Sąd Najwyższy uchylił wyrok tego Sądu w zaskarżonej części i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Rację mają bowiem skarżący wskazując we wszystkich kasacjach na rażące naruszenie przez Sąd odwoławczy przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i brak należytego rozpoznania zarzutów wniesionych apelacji, efektem czego było pozbawienie skarżących stron prawa do rzetelnego procesu odwoławczego, także w aspekcie standardu wskazanego w art. 6 Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Wskazuje się w orzecznictwie Sądu

Najwyższego, że wynikający z treści art. 6 ust. 1 EKPCz standard rzetelnego procesu obejmuje także postępowanie odwoławcze, a jednym z wyznaczników tego standardu jest wyraźne wskazanie w uzasadnieniu wyroku podstawy rozstrzygnięcia, a więc takie odniesienie się do argumentacji stron, które gwarantuje stronie możliwość stwierdzenia rzeczywistego skorzystania z prawa do apelacji. Zrealizowanie obowiązku ujętego w treści art. 6 ust. 1 Konwencji wymaga odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do każdego istotnego - na tle konkretnej sprawy - argumentu, a zatem brak odniesienia do takiej argumentacji stanowi o naruszeniu standardu rzetelnego procesu (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 kwietnia 2014 r., III KK 385/13, LEX nr 1463893; z dnia 6 kwietnia 2011 r., V KK 368/10, LEX nr 795219; z dnia 24 września 2009 r., IV KK 28/09, OSNKW 2009, z. 11, poz. 97; z dnia 16 stycznia 2007 r., V KK 328/06, OSNwSK 2007, Nr 1, poz. 160*).

Trzeba zwrócić uwagę, że uchybienia wskazane w kasacjach odnoszą się w istocie rzeczy głównie do sposobu procedowania Sądu I instancji, natomiast naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. przez Sąd odwoławczy miało nastąpić wskutek bezkrytycznego zaakceptowania stanowiska Sądu Rejonowego oraz niewłaściwego rozpoznania zarzutów apelacyjnych podniesionych w skargach obrońców, bądź pominięcia niektórych z nich. Nie oznacza to jednak, że w tej sytuacji nie było dopuszczalne podniesienie zarzutów dotyczących uchybień związanych z postępowaniem w pierwszej instancji. Jest bowiem oczywiste, że mogły one przeniknąć do postępowania odwoławczego przez to, iż ustalenia faktyczne dokonane w pierwszej instancji zostały praktycznie w pełni zaaprobowane w tym postępowaniu, mimo, iż według obrońców, opierają się one na błędnie ocenionym materiale dowodowym, zaś Sąd drugiej instancji swoje stanowisko przedstawił ogólnikowo.

Należy przypomnieć, że przepis art. 433 § 2 k.p.k. nakazuje sądowi odwoławczemu rozważenie wszystkich wniosków i zarzutów apelacji, a norma zakodowana w treści art. 457 § 3 k.p.k. obliguje ten sąd, by w uzasadnieniu swojego wyroku zawarł argumenty wskazujące na to, czym kierował się wydając rozstrzygnięcie. Przestrzeganie tych reguł ma niebagatelne znaczenie. Nie sposób bowiem podważyć tezy, że to treść uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego jest podstawowym wyznacznikiem prawidłowości przeprowadzenia kontroli instancyjnej

zaskarżonego orzeczenia, albowiem odzwierciedla proces myślowy organu orzekającego, który jej dokonywał. Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wielokrotnie wskazywał, że zrealizowanie obowiązków wynikających z treści tych przepisów wymaga nie tylko niepomijania żadnego zarzutu podniesionego w środku odwoławczym, ale także rzetelnego ustosunkowania się do każdego z nich, a nadto wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach argumentami, dlaczego poszczególne zarzuty zawarte w rozpoznawanym środku odwoławczym uznano za zasadne bądź też za bezzasadne. Samo wskazanie, że sąd I instancji postąpił prawidłowo, nie jest wystarczające, przy czym, kolejność rozumowania i przedstawiania argumentacji powinna być taka, że najpierw należy ocenić podniesione w środku odwoławczym zarzuty, a w konkluzji tej oceny stwierdzić, czy sąd pierwszej instancji postąpił prawidłowo. Do naruszenia wskazanych przepisów może dojść więc nie tylko wtedy, gdy sąd drugiej instancji całkowicie pomija w swoich rozważaniach zarzuty zawarte w apelacji, lecz również wtedy, gdy ich analiza rażąco odbiega od standardów rzetelnej kontroli instancyjnej, a zwłaszcza ogranicza się do ogólnikowego stwierdzenia, że zarzut jest zasadny lub jest niezasadny (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 kwietnia 2023 r., V KK 615/21, LEX nr 3567925; z dnia 26 lipca 2022 r., II KK 196/21, LEX nr 3480111; z dnia 29 grudnia 2022 r., IV KK 404/22, LEX nr 3549643; z dnia 2 lutego 2017 r., III KK 258/16, Lex Nr 2225866; z dnia 18 października 2007 r., II KK 212/07, R-OSNKW 2007, poz. 2251; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2023 r., III KK 308/22, LEX nr 3570548*). Trafnie podnosi się również, że choć stopień szczegółowości uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji winien być dostosowany do poziomu skargi apelacyjnej, to jednak zupełnie wyjątkowo sąd odwoławczy może poprzestać na odwołaniu się do rozważań zawartych w uzasadnieniu sądu I instancji. Może to uczynić jedynie wtedy, gdy zarzuty apelacji i wywody je uzasadniające ograniczają się do całkowicie gołosłownej i oczywiście dowolnej polemiki z oceną dowodów zawartej w tychże motywach, a więc gdy sądowi odwoławczemu nie pozostałoby praktycznie nic innego jak tylko wiernie powielić staranną, logiczną i niezawierającą jakichkolwiek luk argumentację pierwszoinstancyjną (*por. P. Hofmański, S. Zabłocki, Elementy metodyki pracy sędziego w sprawach karnych. Warszawa 2011, s. 324*).

Sąd Najwyższy nie może wyręczać sądu odwoławczego i rozpoznawać zarzutów apelacyjnych w trybie postępowania kasacyjnego i w ramach badania zasadności lub niezasadności kasacji, odnosić się do nich. Wobec tego brak podstaw, by w tym miejscu szczegółowo - zwłaszcza merytorycznie - je oceniać. W przeciwnym bowiem wypadku doszłoby do naruszenia właściwości funkcjonalnej sądu odwoławczego określonej w art. 25 § 3 k.p.k. oraz do naruszenia zakresu kognicji w ramach przepisu art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem w takim układzie kasację, a nie zwykłe środki odwoławcze, jakimi są apelacje. Jeżeli zatem w toku kontroli kasacyjnej Sąd Najwyższy stwierdzi, że apelacja strony, która wniosła kasację, nie została uwzględniona, a uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego rażąco narusza przepis art. 457 § 3 k.p.k., zaś w kasacji w oparciu o jakość tego uzasadnienia wywodzony jest zarzut rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. wprost (w treści zarzutu) lub też w uzasadnieniu kasacji (art. 526 § 1 k.p.k. w zw. z art. 118 § 1 k.p.k.), to uchybienie takie wymaga uchylecia wyroku sądu odwoławczego. Takie rozstrzygnięcie jest niezbędne dla urzeczywistnienia zarówno konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji), jak i konwencyjnego (art. 6 EKPCz) standardu rzetelnego procesu (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2021 r., III KK 175/20, OSNKW 2021, z. 3, poz. 14*).

Sąd Najwyższy dostrzega oczywiście przepis art. 537a k.p.k. stanowiący, że nie można uchylić wyroku sądu odwoławczego z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k. Zakaz ten jednak nie może uchylać nakazu rzetelnego rozpoznania sprawy i przedstawienia konkluzji sądu w postaci uzasadnienia, które spełnia wymóg z art. 424 § 1 k.p.k. w przypadku sądu pierwszej instancji i art. 457 § 3 k.p.k. w odniesieniu do sądu odwoławczego. Innymi słowy, treść przepisów Kodeksu postępowania karnego wskazujących na niemożność uchylecia orzeczenia Sądu jedynie z powodu nieprawidłowego sporządzenia uzasadnienia tego orzeczenia, nie zwalnia sądu odwoławczego z obowiązku rzetelnego wyjaśnienia swego stanowiska. Nadal przecież istnieje w systemie prawa ustawowy nakaz rzetelnego rozważenia wszystkich zarzutów zawartych w apelacji. Jak już podkreślano, uzasadnienie orzeczenia jest odzwierciedleniem procesu myślowego, który poprzedził jego wydanie. Stwierdzenie to uprawnia do wnioskowania, że jeżeli pisemne motywy orzeczenia są

powierzchowne i pełne luk, to taka też była kontrola instancyjna zarzutów podniesionych w zwyczajnym środku zaskarżenia (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2023 r., II KK 529/21, LEX nr 3557909; z dnia 13 stycznia 2022 r., II KK 500/21, LEX nr 3369551; z dnia 31 stycznia 2022 r., II KK 73/21, LEX nr 3397366; z dnia 8 lutego 2022 r., I KK 51/21, LEX nr 3391516; z dnia 12 sierpnia 2020 r., IV KK 149/19, LEX nr 3276576*).

Wniesione kasacje wskazują zarówno wprost w zarzutach, jak i w uzasadnieniu, na cały szereg kwestii, które w ocenie obrony nie zostały w niniejszej sprawie dostatecznie wyjaśnione lub wyjaśniono je błędnie. Szczególnie rozbudowane zarzuty podniesiono w kasacjach obrońców skazanych P. C., P. D., K. D. oraz w kasacji adw. J. K. – obrońcy skazanego D. D. Trzeba jednak zauważyć, że również w pozostałych kasacjach, nawet jeśli podniesiono jeden, czy dwa zarzuty w *petitum*, to wszystkie skargi generalnie kwestionowały dokonaną przez Sądy obu instancji ocenę dowodów, na podstawie których przyjęto winę i sprawstwo skazanych. Dodatkowo w kasacji obrońcy K. D. wymieniono wprost zarzuty z osobistej apelacji tego skazanego, które zostały pominięte lub zbyt ogólnikami przez Sąd Okręgowy. W tym zakresie kasacja jego obrońcy stanowi w pewnym sensie rozwinięcie argumentacji podniesionej przez skazanego w tej apelacji. Wspomnieć zatem jedynie wypada, że w zarzutach sformułowanych w zwyczajnych środkach zaskarżenia wszyscy apelujący obrońcy, a także oskarżony K. D., wskazywali na dowody, które z uwagi na ich charakter oraz okoliczności powstania niewątpliwie winny być przedmiotem pogłębionej refleksji Sądu odwoławczego. Kwestionowali zatem dokonaną ocenę dowodów osobowych, w szczególności relacji D. S., P. S., A. P., R. K., W. W. czy M. R. Zarówno analiza postawionych w apelacjach obrońców i w osobistej skardze oskarżonego K. D. zarzutów oraz treść uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego nie pozostawiają wątpliwości, że Sąd ten nie odniósł się do niektórych zarzutów w ogóle, jak też do przedstawionych w tym zakresie argumentów zawartych w skargach, skutkiem czego skarżący nie poznali w ogóle motywów, dla których sąd uznał, iż zaskarżony wyrok jest prawidłowy – oczywiście poza zmianami, których sam dokonał.

Już nawet porównanie obszerności poszczególnych apelacji z treścią uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego oraz analiza zawartych w nich zarzutów i

argumentów, prowadzi do wniosku, iż w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Rzecz oczywiście nie w samej obszerności wywodów apelacji, lecz w charakterze podniesionych zarzutów.

Podobnie należy zauważyć, że co do zasady, argumenty Sądu odwoławczego także mogą być przedstawione w uzasadnieniu wyroku w sposób zwięzły i skrótowy, pod warunkiem wszakże, iż są na tyle przejrzyste i jednoznaczne, że nie można zarzucić nierzetelnej kontroli odwoławczej. Chodzi przecież nie o ilość podnoszonych argumentów, lecz ich logiczną i merytoryczną wymowę. W sytuacji więc, gdy apelacje zawierały rozbudowane zarzuty wsparte nie mniej obszernymi argumentami, to niezależnie od faktu, czy były one uzasadnione, czy też nie, obowiązkiem Sądu odwoławczego było rzeczowo odnieść się do nich i wykazać, dlaczego były niezasadne, bądź zasługiwały na uwzględnienie. Rolą Sądu odwoławczego, nie zaś Sądu Najwyższego, było ustalenie czy autorzy apelacji mieli rację czy też nie. Większość stwierdzeń zawartych w lakonicznym uzasadnieniu stanowi szablonowe, ogólnoteoretyczne uwagi, które można odnieść do każdej sprawy rozpoznawanej przez Sąd odwoławczy. Powyższej wady nie można uznać jedynie za uchybienie w zakresie sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego wyroku, gdyż przy tak skonstruowanym jego uzasadnieniu Sąd Najwyższy w ogóle nie jest w stanie stwierdzić, czy apelacje i podniesione w nich zarzuty zostały rozpoznane.

Jak powyżej zauważono, w realiach niniejszej sprawy już na wstępie rzuca się w oczy dysproporcja pomiędzy zarzutami wniesionych apelacji a merytoryczną częścią uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego. Obrońca oskarżonych P. C. i P. D. sformułowała zarzuty prawie na sześciu stronach skargi (cała apelacja wraz z uzasadnieniem liczy trzydzieści cztery strony), które zostały oparte o wszystkie podstawy z art. 438 k.p.k. Pozostali obrońcy – niezależnie od kwestionowania orzeczonych kar – podnosili zarzuty rażącej obrazu prawa procesowego oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Skrótkowo rzecz ujmując, zarzucali Sądowi I instancji dowolną, przeprowadzoną z naruszeniem art. 7 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. ocenę materiału dowodowego, a w konsekwencji – poczynienie błędnych ustaleń faktycznych prowadzących do bezpodstawnego przypisania sprawstwa i winy oskarżonym. Apelacje te podnosząc szczegółowe zarzuty także są stosunkowo obszerne i liczą od dziewięciu (apelacje adw. P. F. i adw. B. W.) do trzynastu stron

(apelacja adw. A. W.). Prawdą jest, że niektóre zarzuty apelacji dotyczyły tego samego problemu – wiarygodności (bądź jej braku) wskazywanych dowodów, zwłaszcza osobowych, czy bezpodstawnego oddalenia przez Sąd zgłaszanych wniosków dowodowych mających potwierdzać wersje zdarzeń przedstawiane przez oskarżonych. Podobne zarzuty podniósł w osobistej apelacji także oskarżony K. D. Fakt, że praktycznie ten sam materiał dowodowy dotyczył wszystkich oskarżonych, zaś zarzuty zwykłych środków odwoławczych wzajemnie się przeplatały i uzupełniały, uprawniał oczywiście Sąd odwoławczy do zbiorczego ustosunkowania się do części zarzutów, ale nie do ich zignorowania lub odpowiedzenia na nie za pomocą wskazania na ogólne zasady stosowania art. 7 k.p.k., czy art. 5 § 2 k.p.k. Sąd Apelacyjny wypowiedział się łącznie co do wszystkich zarzutów apelacji na niespełna siedmiu stronach formularza uzasadnienia wyroku, z czego część zajmują ogólne rozważania o regułach stosowania art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k., z powołaniem się na orzecznictwo, przy czym niektóre z argumentów dotyczą przyjętej kwalifikacji prawnej czynów oraz wymierzonych oskarżonym kar. Należy zwrócić uwagę, że w niniejszej sprawie Sąd odwoławczy postanowieniem z dnia 5 października 2020 r. zwrócił akta sprawy Sądowi Rejonowemu w P. w celu uzupełnienia uzasadnienia wyroku poprzez dokonanie zwięzłej, ale dokładnej i precyzyjnej oceny dowodów, na podstawie których „przypisano lub nie przypisano oskarżonym zarzuconych im czynów (oddzielnie do każdego z czynów) oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku” (k. 2541, tom 23). Przy tym podkreślił Sąd, że „zwięzłość nie oznacza ogólnikowości”. Tymczasem Sąd Rejonowy praktycznie nadesłał kopię pierwotnego uzasadnienia (w wielu miejscach widnieją nawet te same „literówki”, czy też spacje) - bowiem dołożył kilka zdawkowych linijek, nadał punkty poszczególnym zarzutom i nieco sprecyzował wskazania świadków przy poszczególnych ustaleniach. Rację mają obrońcy, że Sąd Okręgowy w W. wykazał się sporą niekonsekwencją. Z jednej strony Sąd ten przywiązywał dużą wagę do rzetelności i formalnej prawidłowości uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji zwracając temu Sądowi akta sprawy w celu uzupełnienia uzasadnienia wyroku, z drugiej zaś – zaakceptował przesłane przez Sąd Rejonowy iluzorycznie uzupełnione uzasadnienie. Skoro jednak uznał, że Sąd I instancji wykonał jego polecenie chociażby w minimalnym zakresie, winien sporządzić niejako w zastępstwie tego

Sądu uzasadnienie własnego wyroku w sposób nieodbiegający od ustawowych standardów. Płynący z art. 455a k.p.k. zakaz wydawania przez sąd odwoławczy orzeczenia o charakterze kasatoryjnym nie może być odczytywany inaczej, jak tylko w ten sposób, że nakłada on na organ drugiej instancji dodatkowe obowiązki w przypadku, gdy pisemne motywy wyroku sądu pierwszej instancji nie czynią zadość wymaganiom określonym w art. 424 k.p.k. W takim przypadku sąd drugiej instancji zobowiązany jest w uzasadnieniu swojego orzeczenia zamieścić te elementy, których część motywacyjna zaskarżonego wyroku, mimo wyraźnego ustawowego obowiązku, nie zawierała. Pisemne motywy wyroku sądu odwoławczego muszą być bowiem sporządzone tak, aby umożliwiały realną ocenę czy rozstrzygnięcia (oraz sposób procedowania, który do ich wydania doprowadził) obu orzekających w danej sprawie sądów nie były dotknięte dowolnością czy wręcz arbitralnością.

Jeśli zatem uzasadnienie decyzji procesowej sądu I instancji, z uwagi na zaistniałe w nim braki i wadliwości, uniemożliwia dokonanie takowej oceny, sąd odwoławczy staje przed koniecznością ich uzupełnienia. Odesłanie do argumentacji zawartej w pisemnych motywach wyroku sądu pierwszej instancji w takiej sytuacji jest bowiem niemożliwie (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2018 r., II KK 114/18, LEX nr 2603598*). Oczywiście nie można zaakceptować tego, aby instytucja uzupełnienia uzasadnienia wyroku niweczyła gwarancje strony, która w środку odwoławczym podnosi określone zarzuty z taką intencją, aby ocenił je i odniósł się do nich sąd odwoławczy, a nie po to, aby sąd, któremu wytknięto błędy, usuwał je niejako we własnym zakresie, uniemożliwiając tym samym uznanie środka odwoławczego za zasadny. Przeciwno stosowaniu art. 449a k.p.k. w szerokim zakresie, niejako do „poprawiania” uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji, przemawia prawo strony do rzetelnego procesu, którego elementem jest prawo do uzasadnienia wyroku. W konsekwencji nieskorzystanie przez sąd z możliwości, jaką daje art. 449a k.p.k., nie daje podstawy do skutecznego zarzutu kasacyjnego, skoro skorzystanie z procedury uzupełnienia uzasadnienia jest uprawnieniem a nie obowiązkiem sądu odwoławczego (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2022 r., V KK 491/20, LEX nr 3439114; postanowienie składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 6/18, OSNKW 2018, z. 11, poz. 75*).

Biorąc powyższe pod uwagę koniecznym okazało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Obowiązkiem tego Sądu będzie dokonanie ponownej rzetelnej kontroli wszystkich wniesionych środków odwoławczych. Działający w granicach swobodnej oceny dowodów Sąd Okręgowy zobowiązany będzie odnieść się do ustaleń przyjętych przez Sąd I instancji i prawidłowości ocen zgromadzonych dowodów w zgodzie z wymogami wynikającymi z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., z uwzględnieniem wskazań i zapatrywań Sądu Najwyższego. W każdym jednak przypadku, zarówno wówczas, gdy Sąd odwoławczy uwzględni którąkolwiek apelację, jak i w sytuacji uznania ich za chybione, przedstawi w uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia argumenty wyczerpująco, odpowiednio wnikliwie i w sposób świadczący o tym, iż dokonał rzetelnej kontroli instancyjnej, nie pomijając żadnego z podniesionych zarzutów.

Na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. zarządzono zwrot uiszczonych opłat od kasacji w kwotach po 450 zł skazanym P. C., P. D., D. D. i P. G.

HK

[f.n]